

A 11-07-2023

HEDEN
TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Nota brief Tweede Kamer amendement Leijten en
nazending nota's Eerste Kamer

Datum
11 juli 2023

Notanummer
2023-0000166791

Bijlagen
geen

Aanleiding

Op 10 juli jl. is aan de Eerste Kamer een brief gestuurd over de uitvoering van het amendement Leijten, echter zonder de bijbehorende beslisnota's. Met de bijgevoegde brief worden de nota's nagezonden. Ook vindt u hierbij de brief aan de Tweede Kamer over de uitvoering van het amendement Leijten.

Beslispunten

- Als u instemt met de brief aan de Tweede Kamer, die hetzelfde is als de brief die de Eerste Kamer gisteren heeft ontvangen, dan wordt u verzocht de brief te ondertekenen, zodat deze vandaag nog kan worden verzonden.
- Als u instemt met de brief aan de Eerste Kamer, dan wordt u verzocht de brief te ondertekenen, zodat deze vandaag nog kan worden verzonden.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

akkoord

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

A/ 10.07.2023

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Brief Uitvoering amendement Leijten

Datum

6 juli 2023

Notanummer

2023-0000163489

Bijlagen

geen

Aanleiding

Bijgevoegd vindt u in concept de brief waarmee u de Eerste en Tweede Kamer informeert over de uitvoering van het amendement Leijten.¹

Beslispunten

- Als u instemt met de brief, dan wordt u verzocht beide brieven te ondertekenen zodat ze uiterlijk maandag 10 juli a.s. kunnen worden verzonden aan de Eerste en Tweede Kamer.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- De brief gaat in op de wens om nabestaanden van overleden gedupeerden te ondersteunen bij hun herstel, waarbij ook is overwogen om hen recht te geven op vergoeding van de werkelijke schade van de overledene. Omdat een dergelijke regeling onuitvoerbaar bleek, heeft het kabinet daarvan afgezien.
- Vervolgens wordt ingegaan op het amendement Leijten. UHT zal een nieuwe uitvoeringstoets doen, waarbij ook uitsluitel zal worden gegeven over de termijn waarop de in het amendement opgenomen aanpassingen uitvoerbaar zijn.
- Naar verwachting zullen niet alle aanpassingen in het eerste kwartaal van 2024 geïmplementeerd kunnen worden. Om toch zo snel mogelijk te starten met herstel zal via een wetswijziging worden voorzien in de mogelijkheid tot een meer gefaseerde inwerkingtreding.

Politiek/bestuurlijke context

Het amendement Leijten is aangenomen bij de stemming over het Wetsvoorstel aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen. De Eerste Kamer behandelt dit wetsvoorstel op 10 en 11 juli 2023.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ Kamerstukken II 2022/23, 36352, nr. 19.

4/7 14.30

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Uitvoering amendement Leijten nabestaanden

Datum

22 juni 2023

Notanummer

2023-0000152827

Bijlagen

geen

Aanleiding

De Tweede Kamer heeft op 20 juni 2023 tijdens de stemmingen over het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen het ingediende amendement Leijten¹ aangenomen, waarmee een ander herstelproces wordt mogelijk gemaakt voor nabestaanden van overleden aanvragers van een kinderopvangtoeslag die een beroep willen doen op de nabestaandenregeling. Dit amendement kent grote uitvoeringstechnische, juridische en beleidsmatige bezwaren. In deze nota worden de bezwaren uiteengezet en wordt een voorstel gedaan om de risico's te mitigeren.

Bespreekpunt

Graag bespreken wij met u de opties rond het uitvoerbaar maken van het amendement Leijten. Bijvoorbeeld via een mogelijke (wets)wijziging van de Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen die latere inwerkingtreding van onderdelen van het amendement Leijten mogelijk maakt.

Kernpunten

- Het amendement Leijten kent beleidsmatige, uitvoeringstechnische en juridische bezwaren.
- Bij ongewijzigde invoering van de nabestaandenregeling in deze vorm is de invoeringsdatum van 1 januari 2024 niet meer haalbaar.
- Om toch per 1 januari 2024 te kunnen starten met de nabestaandenregeling, is het een optie een wetswijziging door te voeren (bij voorkeur bij het Belastingplanpakket) die het mogelijk maakt om:
 - De onderdelen van het amendement Leijten op een later moment in werking te laten treden.
 - De vermoedelijk politiek onbedoelde onderdelen aan te passen.
 - Enkele juridisch-technische punten aan te passen
- UHT wordt gevraagd om zo snel mogelijk te starten met het uitvoeren van de uitvoeringstoets. Vanwege de verwachte complexiteit en het zomerreces, is hiervoor een periode van 4 maanden nodig. De uitvoeringstoetsen zullen daarom niet eerder dan eind oktober gereed zijn.
- Na aanpassing van de wetgeving en afronding van de uitvoeringstoets wordt bezien op welk moment vervolgens kan worden gestart met de regeling zoals beoogd door mw. Leijten.

¹ Kamerstukken II 2022/23, 36352, nr. 19.

- Voorgesteld wordt om bij de uitvoeringstoets uit te gaan van de versie van het amendement zoals vermoedelijk beoogd. Dat wil zeggen inclusief de compensatie voor werkelijke schade, maar zonder werkelijke schade voor begunstigde kinderen, met verdeling naar rato van het aantal kinderen en met de juiste technische verwijzingen.

uitles

Toelichting

Het amendement Leijten maakt het mogelijk dat de nabestaande indien gewenst en in overleg met UHT, in één keer de integrale beoordeling doorloopt en de door UHT vastgestelde werkelijke schade vergoed krijgt. Het amendement wijzigt de nabestaandenregeling daarnaast ook op de volgende inhoudelijke punten:

- De toeslagpartner of – bij afwezigheid van een toeslagpartner – de kinderen, krijgen **werkelijke schade** van de overleden aanvrager **en henzelf vergoed**.
- Elk begunstigde kind krijgt de werkelijke schade van de ouder **geheel vergoed**. Er is geen bepaling opgenomen waardoor de kinderen de compensatie naar rato vergoed krijgen, zoals geldt voor de € 30.000 en compensatie uit IB.
- De begunstigde heeft na de vaststelling van het forfaitaire bedrag van € 30.000 recht op een persoonlijke behandeling waarbij begeleiding plaatsvindt door een persoonlijk zaakbehandelaar.
- De persoonlijke begeleiding ondersteunt bij het aanvragen **van alle overige regelingen**. Hieronder wordt (vermoedelijk) ook de private schuldenregeling en brede ondersteuning geschaard.
- De Belastingdienst / Toeslagen heeft een **zorgplicht** om de afstemming te verzorgen met andere instanties voor zover dit in het belang van de betrokkene is.
- Op verzoek van de betrokkene worden beschikkingen in het kader van het herstel zoveel mogelijk **samen gevoegd**.
- Belastingdienst / Toeslagen neemt een **besluit tijdens het persoonlijke gesprek** of, als dat niet mogelijk is, binnen een redelijke termijn.
- Indien uit evaluatie blijkt dat dit proces effectief is, kan bij algemene maatregel van bestuur de kring van betrokkenen op wie de persoonlijke bijstand van toepassing is worden uitgebreid.

Algemene bezwaren

- Het onverkort invoeren van dit amendement vergt veel wijzigingen in de wijze van beoordeling door UHT. Een uitvoeringstoets op dit onderdeel duurt minstens 4 maanden. De invoering per 1 januari 2024 is daarmee niet realistisch. Dit leidt ertoe dat de acute nood van nabestaanden nog niet gelenigd kan worden.

Beleidsmatige bezwaren

- Kinderen van een overleden aanvrager krijgen hun persoonlijke werkelijke schade vergoed. Dit wijkt af van de situatie voor kinderen van aanvragers die nog in leven zijn. Dit onderscheid wordt beleidsmatig onwenselijk geacht, omdat kinderen van overleden ouders hierbij worden bevoordeeld boven andere kinderen van gedupeerden.
- Elk begunstigd kind krijgt de werkelijke schade van de ouder **geheel vergoed**. Indien er meerdere begunstigde kinderen zijn, krijgen zij de compensatie naar rato uitbetaald. In dit amendement is die bepaling niet

opgenomen voor werkelijke schade, zodat zij allen de volledige compensatie voor werkelijke schade uitbetaald krijgen. Dit is vermoedelijk een technische fout die aanpassing behoeft.

Uitvoeringstechnische bezwaren

- De beoordeling van werkelijke schade van nabestaanden is in de uitvoeringstoets van UHT eerder als onuitvoerbaar bestempeld, omdat beoordeling van werkelijke schade voor nabestaanden erg complex kan zijn, omdat het leidt tot overschrijding van bezwaartermijnen en een hoog aantal bezwaren en beroepen, die bovendien complex zijn van aard.
- In de zienswijze van CWS is met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de nabestaandenregeling aangegeven dat het beoordelen van werkelijke schade tot een dubbele teleurstelling zou kunnen leiden, omdat de nabestaanden veelal geen toegang hebben tot de gegevens van de overledene en het proces bij CWS gebaseerd is op het verhaal van de gedupeerde. De compensatie zal daarom niet alleen lang duren maar ook tot teleurstellende uitkomsten kunnen leiden.
- Het beslissen gedurende het gesprek met de ouder is in eerdere pilots van behandeling in één dag beperkte tot niet uitvoerbaar gebleken bij verschillende groepen ouders.
- Het samenvoegen van verschillende stappen in het herstelproces, specifiek de integrale beoordeling en de beoordeling van werkelijke schade, is organisatorisch zeer bewerkelijk en heeft grote impact op de uitvoeringsorganisatie UHT
- Daarnaast bevat het amendement ook voorstellen die niet eerder zijn getoetst met de uitvoering.
- Dit amendement vergt een nieuwe gedegen uitvoeringstoets van in ieder geval Belastingdienst/Toeslagen, CWS en mogelijk SBN. Daarbij zal expliciet worden gekeken naar manieren om de uitvoering van dit amendement te bewerkstelligen.

en naar de
gevallen
voor
andere
trajecten

Juridische bezwaren

- Het amendement Leijten heeft tot gevolg dat de wetsartikelen die zien op de regeling voor nabestaanden van een overleden aanvrager van kinderopvangtoeslag zijn uitgebreid. Op grond van de nabestaandenregeling wordt de werkelijke schade van een kwalificerende nabestaande dus verplicht vastgesteld en vergoed. Dit betekent dat dit onderdeel meteen in werking treedt als de nabestaandenregeling in werking treedt. Bij KB kunnen geen afzonderlijke leden van een artikel in werking treden.
- Daarnaast dient het wetsvoorstel naar aanleiding van dit amendement op een aantal punten, zoals de aanvraag-, beslis- en uitbetalingstermijn, te worden uitgebreid.

Oplossingsrichting

- Het is, om toch met ingang van 1 januari 2024 te kunnen starten met de nabestaandenregeling, noodzakelijk om de wetsartikelen die zien op de nabestaandenregeling op te knippen. Dit houdt in dat de uitbreidingen door het amendement Leijten m.b.t. de werkelijke schade in een apart onderdeel van het wetsvoorstel worden opgenomen, zodat zij op een later moment in werking kunnen treden.

- Op deze manier is het mogelijk om per 1 januari 2024 te starten met de "oorspronkelijke" nabestaandenregeling en, na afronding van de uitvoeringstoets, op een later moment te starten met de door Leijten uitgebreide nabestaandenregeling.
- Dit 'opknippen' vergt **wetswijziging**. Voor deze wetswijziging zou het belastingplantraject kunnen worden gebruikt, indien dat in de tijd nog haalbaar is.

Politiek/bestuurlijke context

Het amendement Leijten is aangenomen bij de stemming over het Wetsvoorstel aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen. De Eerste Kamer behandelt dit wetsvoorstel op 11 juli 2023.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Schijnende
gevoelen

Wat is
planning?

05-07-2023

- wetswijziging voorbereiden en in gang zetten, met mogelijkheid gefaseerde inwerkingtreding te kunnen doen om nabestaanden zo snel mogelijk te kunnen helpen
- inzet c.q. gebruik mogelijkheid afhankelijk van uitvoeringstoets
- uitvoeringstoets z.s.m. uitvoeren